

**Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2024. a määruse nr 83
„Kutselise kalapüügi võimalused, lubatud aastasaagid ning kalapüügiõiguse tasumäärad
2025. aastal“ muutmise“ eelnõu**

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Määruse eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2024. a määrust nr 83 „Kutselise kalapüügi võimalused, lubatud aastasaagid ning kalapüügiõiguse tasumäärad 2025. aastal“ (edaspidi *püügivõimaluste määrus*).

Püügivõimaluste määruse muutmise eesmärk on kehtestada räime, kilu ja tursa lubatud aastasaagid ja püügivõimalused püüdmiseks Läänemerel. Nimetatud lubatud aastasaagid tulenevad Eestile määratud kvootidest vastavalt nõukogu määrusele (EL) 2024/2903, millega määratakse kindlaks teatavate Läänemere kalavarude ja kalavarurühmade püügi võimalused 2025. aastaks ning muudetakse määrust (EL) 2024/257 teatavate püügivõimaluste kohta teistes vetes (ELT L, 2024/2903, 19.11.2024) (edaspidi *ELi Läänemere püügivõimaluste määrus*) Eestile määratud kvoodi alusel.

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22–61) (edaspidi *ühise kalanduspoliitika alusmäärus*), artikkel 16 lõike 6 kohaselt otsustab iga liikmesriik ise, kuidas jaotada tema lipu all sõitvatele laevadele talle eraldatud kalapüügivõimalusi.

Määrus kehtestatakse kalapüügiseaduse (edaspidi *KPS*) § 45 lõike 1, § 46 lõike 1, § 47 lõike 2, majandusvööndi seaduse (edaspidi *MVS*) § 6 lõike 1 punktide 2 ning keskkonnatasude seaduse § 11 lõike 2 punkti 1 alusel.

Kalapüügiseaduse § 45 lõike 1 kohaselt kehtestab Vabariigi Valitsus (edaspidi ka *VV*) määrusega eelseisva aasta püügivõimalused kaluri kalapüügiloa alusel maakondade ja merel veealade, siseveekogude ja püsiasustusega väikesaarte kaupa, lähtudes kala- ja veetaimevaru seisundist, jooksva aasta 1. novembriks, kui Euroopa Liit (edaspidi ka *EL*) ei sea püügivõimalusi hiljem.

Vastavalt KPS § 46 lõikele 1 kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega püügivõimalused, sealhulgas räime, kilu ja tursa jaoks kalalaeva kalapüügiloa alusel aastaks, milleks taotlus esitatakse, ja mida kasutavad Läänemerel nii kalalaeva kalapüügiloa kui ka kaluri kalapüügiloa alusel püüdjad, 60 tööpäeva jooksul pärast seda, kui EL on nimetatud liikide püügivõimalused kehtestanud. ELi nõukogu võttis vastu 18. novembril 2024. a ELi Läänemere püügivõimaluste määruse, millega kehtestas muuhulgas räime, kilu ja tursa püügivõimalused Läänemerel 2025. a.

Kui kaluri kalapüügiloa alusel jaotatakse püügivõimalusi üldjuhul mitte väljapüügimahu, vaid püügivahendite arvuna, siis käesoleva määrusega kehtestatakse ELi poolt Eestile määratud räime-, kilu- ja tursa kvoodist osa kaluri kalapüügiloa alusel püüdmiseks ja osa kalalaeva kalapüügiloa alusel püügiks. (edaspidi *traalpüük või traalpüüdjad*)

KPSi § 47 lõike 2 kohaselt võib Vabariigi Valitsus kehtestada Läänemerel kaluri kalapüügiloo alusel püüda lubatud kalaliigi aastasaagi veealade ja maakondade ning püüasustusega väikesaarte jaoks. See kehtib sellise kalaliigi kohta, mida Läänemerel püütakse nii kalalaeva kalapüügiloo kui ka kaluri kalapüügiloo alusel. Sarnaselt eelmise aastaga kehtestatakse 2025. a kaluri kalapüügiloo alusel püügiks (edaspidi *rannapüük või rannapüüdjad*) lubatud räime aastasaak määruse muudatuse kohaselt eraldi Liivi lahele, mida tähistab ICESi alarajoon 28-1 ja Läänemere avaosas, mida tähistavad ICESi alarajoonid 28-2, 29 ja 32. Liivi lahe ja Läänemere avaosas lubatud aastasaagid kehtestatakse maakondade kaupa. Nimetatud ICESi alarajoonid on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 218/2009 Atlandi ookeani kirdeosas kalastavate liikmesriikide nominaalsaagi statistiliste andmete esitamise kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 87, 31.3.2009, lk 70—108), (edaspidi *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 218*) III lisas.

Liivi lahe räime lubatud aastasaak kehtestatakse määrusega Pärnu ja Saare maakondadele. Eraldi kehtestatakse lubatud aastasaak Pärnu maakonna Kihnu ja Manõja saarte püüelanikele. Pärnu maakonna, sealhulgas Kihnu ja Manõja saarte püüelanike puhul kehtestatakse KPS § 47 lõike 2 alusel lubatud aastasaagid ka igale kastmõrrale. Osa ELi Läänemere püügivõimaluste määrusega Eestile eraldatud kvoodist jäetakse kastmõrdade kaupa kehtestamata, et katta ära ka see räimekogus, mis muudesse püügivahenditesse kaaspüügina satub.

Ka Läänemere avaosas räimevarust kaluri kalapüügiloo alusel püütav lubatud aastasaak jagatakse kaheks: maakondade ühine lubatud aastasaak Harju, Ida- ja Lääne-Viru, Hiiu, Lääne ja Saare maakondadele ning väiksem osa eraldi maakonnasiseseks kasutamiseks kõigile eespool nimetatud kuuele maakonnale.

Määrusega muudetakse püügivõimaluste määruse lisa 3 sõnastust seoses põhjanootade ja pöörinootade püügivõimalustega Peipsi, Lämmi ja Pihkva järvel.

1.2 Määruse ettevalmistaja

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kalavarude osakonna nõunik Ulvi Päädam (5646 3854, ulvi.paadam@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi tegi sama ministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Jan Nilson (5626 7065, jan.nilson@agri.ee). Keeleliselt on määruse ja lisad toimetanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Kohal (5698 3427 leeni.kohal@agri.ee).

1.3 Märkused

Määrus koosneb kuuest punktist ning kolmest lisast.

Määrus on seotud EL õigusega, arvestades, et räime, kilu ja tursa püügivõimalused on EL nõukogu Eestile kehtestanud ELi Läänemere püügivõimaluste määrusega. Määruse vastavust EL õigusele on kirjeldatud seletuskirja punktis 3.

Määruse kehtestab Vabariigi Valitsus.

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 13. detsembri 2024. a määruse nr 83 „Kutselise kalapüügi võimalused, lubatud aastasaagid ning kalapüügiõiguse tasumäärad 2025. aastal“ redaktsiooni: RT I, 17.12.2024, 38.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu punktiga 1 muudetakse püügivõimaluste määrase preambulit ja täiendatakse volitusnormide loetelu viitega KPS § 47 lõikele 2 ning MVS § 6 lõike 1 punktile 2. Viide KPS § 47 lõikele 2 on seotud ajaoluga, et määrasega kehtestatakse lubatud aastasaagid. Viide MVS § 6 lõike 1 punktile 2 on seotud asjaoluga, et KPS, mille alusel kehtestatakse ka püügivõimaluste määrus, kehtib Eesti Vabariigi territooriumil ja majandusvööndis MVSist tulenevate erisustega. Seega määrase kehtestamise aluseks on vaja ka vastavat MVS-i volitusnormi, et püügivõimaluste määrasega kehtestatu rakenduks ka Eesti majandusvööndis.

Eelnõu punktidega 2–5 kehtestatakse 2025. a kaluri kalapüügiloa alusel püügiks lubatud aastasaagid ja kalalaeva kalapüügiloa alusel püügiks püügivõimalused. Lisaks sätestatakse Läänemere avaosas kehtestatud lubatud räime aastasaagi kasutamise tingimused. Samuti sätestatakse tursale kehtestatud lubatud aastasaakide ja püügivõimaluste kasutamise tingimused. Täpsemalt on muudatuse vajadust selgitatud seletuskirja punktis 2.2.

Eelnõu punktiga 6 kehtestatakse määrase lisa 3 muudetud sõnastuses. Muudatus on tingitud vajadusest taastada varasematel aastatel kehtinud Peipsi, Lämmi ja Pihkva järvel põhjanootade ja pöörinootade püügivõimaluste jaotuse kord. Täpsemalt on muudatuse vajadust selgitatud seletuskirja punktis 2.3.

2.1. Määrase preambuli muutmine

Eelnõu § 1 punktiga 1 tehakse normitehniline parandus. Muudetakse püügivõimaluste määrase preambulit ja täiendatakse volitusnormide loetelu viitega KPS § 47 lõikele 2 seoses ajaoluga, et määrasega kehtestatakse lubatud aastasaagid. Lisaks lisatakse viide MVS-i § 6 lõike 1 punktile 2, mis on seotud majandusvööndi õigusliku režiimi erisustega. Täiendus on vajalik, et püügivõimaluste määrasega kehtestatu rakenduks ka Eesti majandusvööndis.

2.2. Lubatud aastasaagid ja püügivõimalused Läänemerel

Eelnõu § 1 punktidega 2–5 täiendatakse püügivõimaluste määrase paragrahve 1 ja 2, mis kehtestavad Läänemerele kalaliikide kohta lubatud aastasaake ja püügivõimalusi, mis on Eesti Vabariigile määratud EL-i Läänemere püügivõimaluste määrasega. EL-i Läänemere püügivõimaluste määrus sätestab 2025. a Läänemere kalavarude ja kalavarurühmade kvoote ning määrab nende kasutamise tingimusi, milleks võivad olla näiteks täpsemad ajalised või ruumilised piirangud, püügivahendeid puudutavad tehnilised meetmed jms. Eestile eraldatud kvootide kontekstis väljendub kasutamise tingimus asjaolus, et turska on lubatud püüda üksnes kaaspüügina. Kuna iga liikmesriik otsustab ise, kuidas jaotada tema lipu all sõitvatele laevadele talle eraldatud kalapüügivõimalusi, siis räime, kilu ja tursa kvoodid tuleb traalpüügi jaoks kehtestada püügivõimalusena, mis väljendub väljapüügimahus ja rannapüügi jaoks kehtestada lubatud aastasaagina. Täpsem selgitus on kirjas alapunktides 2.2.1, 2.2.2 ja 2.2.3. Räime, kilu ja tursa lubatud aastasaagid Läänemerel kaluri kalapüügi loa alusel on sätestatud määrase lisas 1¹ ning kalapüügivõimalused Läänemerel kalalaeva kalapüügiloa alusel lisas 2¹. Lisaks täpsustatakse, et Läänemere avaosas, mida tähistavad ICES-i alarajoonid 28-2, 29 ja 32 on lubatud kasutada maakonnale kehtestatud lubatud aastasaaki peale maakondade ühise lubatud aastasaagi ammendumist. Samuti täpsustatakse Rahvusvaheline Mereuurimise Nõukogu (edaspidi ICES) alarajoonide määratlust, mis on toodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 218 III lisas.

2.2.1. Räim

ELi Läänemere püügivõimaluste määрусega Eestile 2025. a eraldatud räimekvoot on kokku 28 651 tonni, sellest Liivi lahel 19 227 tonni ja Läänemere avaosas 9424 tonni. Liivi lahe räimekvoot suurenes võrreldes 2024. a kvoodiga ligi 10 protsenti, Läänemere avaosas räimekvoot aga lausa 108 protsendi võrra. Määrusega eraldatud kogustele lisanduvad 2025. a jooksul ka 2024. a kasutamata jäänud ja kooskõlas Euroopa Liidu Nõukogu määruse (EÜ) nr 847/96, millega kehtestatakse lubatud kogupüükide (TAC) ja kvootide haldamise täiendavad tingimused ühest aastast teise ülekandmisel (EÜT L 115, 09.05.1996, lk 3—5) (edaspidi *määrus (EÜ) nr 847/96*), artikli 4 lõikega 2 järgmisesse aastasse ülekantavad räimekvoodi osad, mis saavad olla kuni 10 protsenti Liivi lahe 2024. a kvoodist ja mitte rohkem kui 2024. a vastaval veealal kasutamata jäänud kvoodist. Ülekantavad kogused kehtestatakse 2025. a jooksul peale seda, kui Euroopa Komisjon on vastavad kogused kehtestanud. Tavapäraselt toimub see juunis-juulis.

Alates 2013. a on Eestile määratud räimekvoodi siseriikliku jaotamise aluseks traalpüügi ja rannapüügi vahel olnud 2012. a traal- ja rannapüüdjaid esindavate organisatsioonide vahel saavutatud kokkulepe. Selle kokkuleppe kohaselt arvestatakse Eestile eraldatud Läänemere avaosas räimekvoodist 88,65 protsenti traalpüügiks ja 11,35 protsenti rannapüügiks ning Eestile eraldatud Liivi lahe räimekvoodist 54 protsenti traalpüügiks ja 46 protsenti rannapüügiks. Võttes aluseks Eestile 2025. a eraldatud räimekvoot, kujuneb nende osakaalude järgi Läänemere avaosas traalpüügil räime püügivõimaluseks 8354,38 tonni ja rannapüügil räime aastaseks lubatud saagiks 1069,62 tonni. Liivi lahes kujuneb traalpüügil räime püügivõimaluseks 10 382,58 tonni ja rannapüügil räime aastaseks lubatud saagiks 8844,42 tonni.

Kuna Eestile eraldatud räimekvoodid aasta-aastalt kõiguvad ja rannapüügi hooaeg on traalpüügi omast piiratum, on lisaks protsentuaalsele jaotusele arutatud kalurite esindajatega ka võimalust igal aastal avaosas räimest vähemalt 1000 tonni rannapüügile eraldada. 2023. a novembris saatsid Toila vald, Lügänu vald, Narva-Jõesuu linn, Viru-Nigula vald ja Haljala vald vastavasisulise ühispöördumise. 2025. a lubatud aastasaaki silmas pidades on 1000 tonni juba tagatud, täpsemalt 1069,62 t.

6. novembril 2025. a toimus Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumis kalurite esindajatega kohtumine, kus osalesid nii traal- kui rannapüüdjad, seejuures olid esindatud kõik Eesti merealal tegutsevad kalanduspiirkonnad. Tutvustati ja arutati eelnõus esitatud siseriikliku kvoodijaotust ja nii koha peal avaldatud seisukohtade kui hiljem saadud kirjaliku tagasiside põhjal tuleb märkida, et uut jaotuskokkulepet lõplikult ei sündinud. Nimelt väljendas Virumaa Rannakalurite Ühendus ettepanekule vastuseisu ja tegi ettepaneku suurendada avaosas räime puhul rannapüügile eraldatavat lubatud aastasaaki vähemalt 1400 tonnini. Samuti polnud nn 1000 tonni lävendi kehtestamise poolt Eesti traalpüüdjate ühendused. Sellest andsid kirjalikult ühispöördumises 15. novembril 2024. a teada Eesti Kalapüügiühistu, Eesti Kutseliste Kalurite Ühistu, Eesti Traalpüügi Ühistu, Eesti Kalurite Liit ja Eesti kalaliit.

2.2.1.1. Liivi lahe räime lubatud aastasaagid

Kogu Eesti riigi Liivi lahe rannapüügi räimekvoot on 2025. a 8844,42 tonni. Sellest eraldatakse Saare maakonnale 2025. a lubatud aastasaagiks 7 protsenti ehk 619,11 tonni. Pärnu maakonnale eraldatakse 93 protsenti ehk 8225,31 tonni, mis jaguneb edasi Kihnu ja Manõja rannapüüdjate ning Pärnu maakonna rannapüüdjate vahel. Kihnu ja Manõja rannapüüdjatele eraldatakse 15

protsenti Pärnu maakonna kvoodist ehk 1233,80 tonni ning ülejäänud 85 protsenti ehk 6991,51 tonni teistele Pärnu maakonna kaluritele.

Pärnu maakonnas jagatakse aastane lubatud räimesaak veel omakorda kasutada lubatud kastmõrdade vahel, eraldades kõigepealt väikese osa lubatud aastasaagist muude püügivahenditega püügiks. Nii jäetakse Kihnu ja Manõja rannapüüdjatele 9,8 tonni kvoodist teiste püügivahendite jaoks ja kastmõrdadega (24 tükki) püügiks jääb seega 1224 tonni, mis teeb ühe kastmõrra lubatud aastasaagiks 51 tonni. Teiste Pärnu piirkonna rannapüüdjate lubatud aastastest räimesaagist jäetakse 45,51 tonni muude püügivahenditega püügiks ja ülejäänud 6946 tonni jagatakse kasutada lubatud 151 tonni kastmõrra vahel, mis teeb ühe kastmõrra suurimaks lubatud saagiks 46 tonni. Muude püügivahenditega püügiks eraldatud kogused on määratud eelmiste aastate saagiandmete põhjal.

Lubatud aastasaakide kehtestamine kastmõrra kohta on võimalik ainult seetõttu, et püütakse peamiselt ühte liiki ehk räime.

Kui ajaloolise püügiõiguse omanikul on kasutada rohkem kui üks kastmõrd, liidetakse tema räimepüügivõimalus loale kantud kastmõrdade arvu põhjal, kuid ta võib temale määratud lubatud aastasaagi välja püüda ka vähema arvu püügivahenditega, kui loal on kirjas.

2.2.1.2. Läänemere avaosa räime lubatud aastasaagid

Eesti riigi Läänemere avaosa rannapüügi räimekvoot on 1069,62 tonni. Räimevaru jaotamise korral Läänemere avaosa maakondade vahel jagatakse kaluri kalapüügiloa alusel lubatud räime aastasaak kahte ossa. Esimest osa kasutaksid kõik maakonnad ja teine osa – lubatud aastasaagi jääk 300 tonni – jagatakse kuue maakonna vahel. Kõikide maakondade 2025. a ühiselt kasutatav lubatud aastasaak on 1069,62 tonni. Selle ammendumisel jaguneb ülejäänud 300 tonni räime maakondade vahel järgmiselt:

- 1) Ida-Viru maakonnale 130 tonni;
- 2) Lääne maakonnale 85 tonni;
- 3) Harju maakonnale 40 tonni;
- 4) Hiiu maakonnale 15 tonni;
- 5) Saare maakonnale 20 tonni;
- 6) Lääne-Viru maakonnale 10 tonni.

Sellega tagatakse Harju, Hiiu, Saare ja Lääne-Viru maakonna rannapüüdjatele nende poolt viimasel viiel aastal keskmiselt püütud räimesaake arvestades piisav varu.

2.2.2. Kilu

ELi Läänemere püügivõimaluste määрусega kehtestati 2025. a kilu kvoodiks 15 979 tonni, mis on umbes 30 protsenti väiksem kogus kui eelmisel aastal. Rannapüügil ei ole kilu sihtliik, mistõttu on saagid väga väikesed (viimastel aastatel alla 1 t) ja kilu satub püünistesse pigem teiste liikide kaaspüügina. Seetõttu kehtestatakse määрусega rannapüügile lubatud aastasaagiks 3 tonni ja kehtestatakse Läänemeres kalalaeva kalapüügiloa alusel püüda lubatavaks kilu

püügivõimaluseks peaaegu kogu Eesti kilukvoot. See tähendab, et traalpüügil jääb kilu püügivõimaluseks 15 976 tonni ja rannapüügi lubatud aastasaagiks 3 tonni.

2.2.3. Tursk

ELi Läänemere püügivõimaluste määrusega kehtestati 2025. a Eestile tursapüügi kvoodiks kokku 13 tonni ja seda võib kasutada üksnes kaaspüügina. Sellest Läänemere idaosas ICESi alarajoonides 25–32 on tursapüügi kogumaht 10 tonni ja Läänemere lääneosas ICESi alarajoonides 22–24 3 tonni. Tursapüük on viimastel aastatel varude kokku kukkumise tõttu aina vähenenud, ka tursapüügivõimalused on muutunud äärmiselt väikeseks.

Eestile ICESi alarajoonides 22–24 eraldatud kvoot 3 tonni kehtestatakse püügivõimalusena traalpüüdjatele, kuna nimetatud alarajoonides Eesti rannapüüdjad püüda ei saa. KPS § 41 lõige 1 kohaselt tohivad rannapüüdjad merel püüda kuni 20 meetri samasügavusjooneni. Eestile Läänemere idaossa ehk alarajoonidesse 25–32 eraldatud tursakvoot 10 tonni jaotatakse traal- ja rannapüügi vahel nii, et traalpüügil püügivõimaluseks kehtestatakse 5 tonni ja rannapüügil lubatud aastasaagiks 2 tonni. Ülejäänud 3 tonni turska välja ei jagata ning jäetakse rannapüügi arvelt reservi, et seda saaks aasta jooksul vajadusel kasutada teiste EL liikmesriikidega kvoodivahetusteks. See võib osutuda vajalikuks näiteks Soome lahe lõhe puhul, mille kvoot võib täituda. 2 tonni tursakvoot rannapüüki piirama ei hakka, kuna viimastel aastatel püsib rannapüügil saadud tursa kogus ca 1 tonni juures.

Lisaks, lähtuvalt ELi Läänemere püügivõimaluste määruse lisa tabelitest 5 ja 6 täiendatakse eelnõu punktiga 4 püügivõimaluste määrust § 2¹, mille kohaselt on tursa lubatud aastasaak lisas 1¹ ja püügivõimalus lisas 2¹ kehtestatud üksnes kaaspüügiks.

2.2.4. Lõhe

ELi Läänemere püügivõimaluste määruse kohaselt 2025. a on Eesti kaluritel võimalik Soome lahel ICESi alarajoonis 32, püüda lõhet 1040 isendit ja Läänemere avaosas ICESi alarajoonides 22–31, 733 isendit. ELi Läänemere püügivõimaluste määruse järgi võib ICESi alarajoonide 22–31 kvoodist kuni 450 isendit püüda alarajoonis 32. Erisus on lubatud selleks, et tagada rannapüügi püügivõimaluste parem ärakasutamine. Traalpüügil lõhet ei püüta, rannapüüdjad püüavad lõhet põhiliselt seisevpüünistega. Põllumajandus- ja Toiduameti andmetel on 9. detsembri 2024. a seisuga püütud Soome lahest 896 ja Läänemere avaosast 163 lõhet.

Kuna lõhet püüavad peamiselt rannapüüdjad ja kalalaevade saakidesse satuvad vaid üksikud isendid, ei ole lõhepüügi võimalusi otstarbekas kehtestada eraldi kalalaeva ja kaluri kalapüügiloa alusel, ning Eesti jaoks kehtib ELi kehtestatud üks üldine kvoot.

2.3. Püügivõimaluste määruse lisa 3 muutmine seoses põhja- ja pöörinootadega

Eelnõu punktiga 6 muudetakse püügivõimaluste määruse lisa 3 sõnastust seoses põhja- ja pöörinootadega Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel. 2025. a püügivõimaluste määrusega muudeti Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järve senist püügivõimaluste jaotust, mille käigus jagati maakondlikud püügivõimalused kahele veekogude blokile. Püügivõimalused kehtestati vastavate maakondade osadena järgnevalt: püügivõimalused, mida saab kasutada kas ainult Peipsi järvel ja püügivõimalused, mida on võimalik kasutada Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel.

Selle muudatuse eesmärk oli kalurite jaoks bürokraatia vähendamine, ajaloolise püügiõiguse muutusi see kaasa ei toonud. Kui teiste püügivahendite puhul probleeme ei tekkinud, ilmn

praktikas tehnilised tõrked põhjanooda ehk mutniku ja pöörinooda lubadega, mille tagajärjel ei oleks võimalik põhja- ja pöörinooda lubade omanikel enam paindlikult oma lubatud aastasaake erinevate püügivahenditega kasutada. Sellest tulenevalt muudetakse määruse lisa 3 ning kehtestatakse põhja- ja pöörinoodad samal moel nagu varasematel aastatel, ehk 12 põhjanoota ja 2 pöörinoota määratakse ainult Peipsi järve Ida-Viru, Jõgeva, Tartu ja Põlva maakondade osale ning 8 põhjanoota ja 1 pöörinoot Peipsi, Lääne- ja Pihkva järve Ida-Viru, Jõgeva, Tartu, Põlva ja Võru maakondade osale.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu käsitleb kalapüüki kutselise kalapüügi vahenditega. Seda valdkonda reguleerivad ka ELi õigusaktid. Samas ei reguleeri EL püügivõimaluste riigisisest jaotust. Ühise kalanduspoliitika alusmääruse artikli 16 lõike 6 kohaselt otsustab iga liikmesriik ise, mil viisil ta ELi õiguse alusel määratud kalapüügivõimalused oma lipu all sõitvate laevade vahel jaotab.

Määrusega jaotatakse Eestile ELi Läänemere püügivõimaluste määrusega 2025. a eraldatud räime-, kilu- ja tursapüügikvoodid Läänemeres kaluri ja kalalaeva kalapüügiloa vahel. Seega on määruse eelnõu kooskõlas ELi õigusega.

4. Määruse mõjud

ELi Läänemere püügivõimaluste määrusega Eestile eraldatud kalapüügivõimalused Läänemeres jaotatakse eri püügiviise kasutavate kalurite vahel, arvestades ka eelmistel aastatel väljakujunenud jaotust ja seniseid väljapüüke. Summaarsed püügivõimalused kõiguvad aasta-aastalt ning peale 2024. a olulist langust on 2025. a taas tõusul. Seetõttu ei ole ELi poolt kehtestatud kvootide siseriikliku jaotamise küsimus nii terav kui näiteks eelmisel aastal. 6. novembril 2024. a kutsuti kokku nii traal- kui ka rannapüüdjate esindajad, et tutvustada 2025. a räime- ja kilupüügivõimalusi ja arutada sektorite-vahelise räimepüügivõimaluste jaotust. Kompromisslahendusena jäädakse järgmise aasta räimepüügivõimaluste jaotamisel 2012. a kokku lepitud sektorite-vahelise räimepüügivõimaluste jaotuse juurde. Tursakvoot on jätkuvalt väga väike ja seda on lubatud kasutada vaid kaaspüügiks, mistõttu pole turska viimastel aastatel sihtliigina püütud, seega ei mõjuta see sektorit kuidagi varasemast rohkem.

Määruse kehtestamine ei mõjuta riigi julgeolekut, rahvusvahelisi suhteid ega ka riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse töökorraldust, ühtlasi puudub sotsiaalne ja demograafiline mõju. Määruse rakendamine aitab kaasa kutselise kalapüügi jätkusuutlikule arengule ning toetab kalavarude kestlikku kasutust, mis mõjub positiivselt elu- ja looduskeskkonnale. Määrusel on regionaalarengule positiivne mõju eelkõige tulenevalt sellest, et kvoodid jaotatakse riigisiselt nõnda, et silmas oleks peetud kogu sektori ja sealhulgas eri kalanduspiirkondade huve. Määruse majanduslik mõju on positiivne, kuna ilma kvootide kehtestamiseta ei ole võimalik kaluritel kvoodialuseid liike püüda ja vastavalt ka sissetulekut teenida.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamiseks ei ole vaja teha lisakulutusi. Määruse rakendamisega kaasnevad eeldatavad tulud tulenevad traalpüügi püügivõimalustest. Nimelt kehtestati püügivõimaluste määrusega 2025. a kilu, räime ja tursa püügiõigustasud ning käesoleva eelnõuga lisanduvad sellele ka püügivõimalused. Arvestades, et traalpüügil on räime püügiõigustasu 7,7 eurot tonni kohta ja püügivõimalus kokku 18 736,96 tonni, kilu püügiõigustasu 8,5 eurot tonni kohta ja

püügivõimalus kokku 15 976 tonni ning eeldades, et kogu räime ja kilu püügivõimalused ostetakse välja, laekub neist riigieelarvesse kokku umbes 280 000 eurot.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 93 lõikele 2 määrus hakkab kehtima (jõustub) kolmandal päeval pärast kehtivas korras avaldamist, kui seaduses või määruses endas ei ole sätestatud hilisemat tähtpäeva.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu edastatakse Eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Kliimaministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Keskkonnaametile ja Põllumajandus- ja Toiduametile ning kalandusorganisatsioonidele: MTÜ Eesti Kalurite Liidule, rannapüügi kalanduspiirkondadele (Eesti Kutseliste Kalurite Ühistu, MTÜ Harju Kalandusühing, MTÜ Hiiukala, Liivi Kalanduskogu, MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts, MTÜ Saarte Kalandus ja MTÜ Virumaa Rannakalurite Ühing), traalpüüdjate ühendustele (Eesti Traalpüügi Ühistu, Eesti Kalapüügiühistu ja Saarte Kalandus MTÜ), Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel tegutsevate kalurite ühendustele (Peipsi Kalandusühistu, Peipsi Alamvesikonna Kalurite Liit, Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu, Peipsi Piirkonna Ettevõtete ja Ettevõtjate Kalurite Liit, Peipsi Kalurite ja Kalatöötajate Liit).